

Obračaj plajšče po vetru! — Ovca živa, volk sit, skup ne more bit'. — Pijanca se seneni voz ognje. — Po mestih ljudje besede cukré. — Rahla beseda serd utolaži. — Roka roko umiva. — Z dežja pod kap. — Sebi seješ, sebi požanješ. — Se nosi, ko serna, pa nima ne zerna. — Zgodaj v posteljo, zgodaj iz postelje. — Živi prostó, doživiš let sto! — Sila kola lomi. — Siromaštvo, mati zdravja. — Snočnje vode ne izlij, dokler donasnje še ni! — Starost ne pride sama. — S trebuchom za kruhom! — Tiček se po perji pozná. — Vsak za se, Bog za vse. — Vsak svoje sreče kovač. — Vsi ljudje vse vedó. — Česar ne vidi okó, serce ne želi. — Česar v glavi ni, peta namesti. —

Opominek za orglavca.

Red za cerkvene pesmi v tem mescu: Za 11. ned. po bink.: Pri darovanji: „Živo verjem, terdno upam!“ (glej Potočnikove sv. pesm.)

Za 12. ned. po bink.: Pri darovanji: Od svetega Lavrenca: „Tebi moja pesem poje!“ (glej Potočnikove sv. pesm.)

Za veliki šmaren: Pri darovanji: „Verni vsi se dans v nebo ozrite!“ (glej Potočnikove sv. pesm.), ali „Za Bogom častimo“ (glej Dolinarjeve pesm. od praznikov.)

Za 13. ned. po bink.: Pri darovanji: Od sv. Roka: „Blagor mu, kdor ljubi brate!“ (glej Potočnikove sv. pesm.)

Za 14. nedeljo po bink.: Pri darovanji: Od sv. Jerneja: „Zvonovi dans lepo pojo.“ (glej Potočnikove sv. pesm.)

Drobtinica iz šolske zgodovine na Krajskem.

V Helfert-ovih obširnih spisih o avstrijskih ljudskih šolah beremo, da je bil na Krajskem neki P. Blaž Kumerdaj, kateri je cesarici Marii Terezii nasvetoval, kako bi se ljudstvo po deželi naj pripravnejše učilo brati in pisati, in sicer po slovenski in po nemški. Temu dobremu nasvetu pa je posebno zaveral neki Martin Jožef Jabacin v novem mestu. Rekel je, da prostemu človeku ne koristi kaj, če zna brati in pisati, temuč mu to ravno toliko tekne, kakor naj boljše jedila

v slabem želodcu. Djal je še: „Dokler so ljudje, tako rekoč, le ene same bukve imeli, so bili skoro vsi pobožni in sveti, — in izgled nekterih prejšnjih cerkvenih učencikov, kateri so svetovali branje in pisanje, posebno branje sv. pisma kerščanskim občinam, dan današnji ne velja“ i. t. d. Zraven takih dokazov pa je Jabac in vendar tudi nasvetoval, kako bi se branje in pisanje po deželi naj hitreje razširilo. Rekel je: „Naj bi se v vsaki fari, kjer je kak zmožin učitelj ali orglavec, odbralo nekaj mladenčev, ki so po 9, 10, 15 in več let stari, ki jih veseli in so zmožni, se kaj učiti. Ti naj bi se samo o nedeljnih in praznikih, in kadar bi na polji kakega posebnega dela ne imeli, hodili učiti brati in pisati. Tako naj bi tudi kaplani, kateri imajo večidel mlade fantine za svoje strežeje, jih kterikrat kako uro učili brati in pisati. Ko bi se tedaj v vsaki fari vsako leto le šest fantov naučilo brati in pisati, bi jih že samo na Dolenskem prvo leto 360, v prvih desetih letih 3600 brati in pisati znalo, in tako bi se ta znanost vedno bolj razširjala, posebno, če bi starši in gospodarji naj pridnejšim učencem na koncu leta kaj podarili, postavim, kak robec na klobuk i. t. d.“

Tako je modroval Jabac in; toda na Dunaji ga niso kaj poslušali. Prišel je ukaz, da naj se tudi na Krajnskem, kakor po drugih deželah, napravi normalna šola. Prednik pri tej novi šoli pa je postal P. Blaž Kumerdaj, kakor se vidi iz vikšega dopisa od 12. junija 1773.

Dobra tinta.

Na kmetih, kjer se tinta ne dobi lohka na prodaj, je učenik, ako si je ne zna sam narediti, velikokrat v tej zadevi v tesni zadregi. Pa tudi v šoli brez sitnosti ni. Otroci pogosto lazijo med pisanjem sem ter tje, in heracija tinto eden pri drugem. Spisi, ki se zlasti za očitne skušnje pišejo, imajo velikokrat zastran neenakosti tinte prav smešne podobe. Eden je spisan rujavkasto, drugi višnjevo, tretji belkasto, četerti černo, pri petem se celo sledi očesnjevi sok i. t. d. Prav neprijetno je pregledovati take spise. — Si hočeš, ljubi tovarš, dobro tinto narediti, rabi te le pripomočke, ktere so meni pred nekterimi leti vis. čast. gosp. dekan M. St. iz Štajerskega nasvetovali, za kar jim izrečem tu javno zahvalo! — Vzemí:

16 lotov šišč (türkischen Gallus.)

8 l. vitriola (grünen Vitriol.)

4 l. gume (Gummi arabicum.)

1 l. galuna (Alaun.)

1 l. sladkora (Zucker.)

$\frac{1}{8}$ bokala žganja.